

Modedetektiver: färger och mönster - från gamla tider fram till idag

1.

2.

Bildtext

Den första bilden är ett exempel på de traditionella folkdräkten för de litauiska kvinnorna (källa: <http://www.baltai.lt/?p=15715>).

Den andra bilden - modell av den berömda litauiska designern Juozas Statkevičius, författare till kollektionen inspirerad av litauisk folkdräkt. (<https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/mada/juozas-statkevicus-pristate-rafinuotai-ironiska-kolekcija-ikvepta-tautinio-paveldo-1032-714709#galerija/106061/2582427>)

Utdrag ur intervjun efter den officiella presentationen av samlingsen:

Kristina Sabaliauskaitė *: Det är mycket viktigt att vi hade en chans att få en syn på en mycket ung och mycket modern kollektion. Den presenterar oss folkdräkten inte som ett museumsutställning eller en tillfällig klänning, utan som ett mode, som kan vara snyggt "på vågen", bärs dagligen, bekvämt och med känslan av stolt.

Juozas Statkevičius **: Jag blev uppriktigt förvånad över att mina modeller, unga människor, som aldrig tänkte på folkdräktens finesser, inte ens förstod vad de skulle bära. De svarade: "det är väldigt coolt". Det var vad jag ville göra med den här samlingsen - hjälpa de unga att notera historien och vara stolta över den.

Källa: (<https://www.delfi.lt/veidai/zmones/pagaliau-prabilo-ir-po-kolekcijos-pristatymo-ideju-vagyste-apkaltintas-j-statkevicus.d?id=72941584>)

* Litauisk konsthistoriker, dr. [för konstvetenskap, författare](#)

** Litauens designer

INNEHÅLL

Allmän presentation	3
Bli modedetektiv. Verksamhetsöversikt	4
1: a aktiviteten "Nationella färger"	5
2: a aktivitet "Hitta väskan"	9
Videolänkar för att utforska ämnet	11

Allmän presentation

I forntida klädde människor sina kroppar med trädbark, löv, fjädrar, djurhuder, bandde det med trådar av torkade djur eller växter. Utvecklingen av den mänskliga intelligensen påverkade också valet av kläder - kläder gjorda av linne, bomull, hampa, ylle dök upp. Dam-, herr- och barnkläder har blivit distinkta. En speciell typ av kläder som bildades under historien i varje land eller region var en nationell folkdräkt. Påverkade av historiska, ekonomiska, sociala och naturliga förhållanden förmedlar de oss kunskap om varje nationers traditioner, seder och levnadssätt. Folkdräkt, som bärs av en konkret person, kan också indikera hans sociala, äktenskapliga eller religiösa status.

Hur definierar vi folkdräkten idag? En folkdräkt - den uppsättning kläder som är typisk för ett visst land eller [historia](#) eller lämplig för en viss [aktivitet \(även kallad regional dräkt, nationell dräkt eller traditionellt plagg\)](#). (Källa: Cambridge-ordboken). Folkdräkter (även regional dräkt, nationell dräkt eller traditionellt plagg) kan också definieras som ensemblen av plagg, smycken och tillbehör som har rotats i det förflutna som bärs av en identifierbar grupp människor. Nationella dräkter bevarar i allmänhet traditionell konst och hantverk som är en viktig del av ett lands, region eller kulturarv. Detta gör dem till ett utmärkt sätt att lära sig om historia. Nationell klädsel kan också visa, antingen öppet eller subtielt, den koloniala historien i länder runt om i världen. Till exempel var den litauiska folkdräkten som skapades vid 1800-talets början och 1900-talet, när idéer om nationell återfödelse i landet framkallade, en viktig del av den nationella identiteten bredvid eget språk eller seder, kännetecknat av kläder, tygmönster och färg kombinationer som vid den tiden, bönderna fortfarande behöll de århundraden gamla traditionella plagg med sina karakteristiska material, färger, broderier, dekorationer och idiosynkrasier. Under Litauens regeringstid under den ryska tsaristregeringen och de nationella revivalisterna, för att stärka landets nationella identitet, började bondekläder uppskattas och presenterades som nationens värde, fotografier av människor som bär på publicerades i olika publikationer.

Olika exempel på att göra en folkdräkt som en viktig del av den nationella historien kommer från Sverige där, enligt vissa källor, den svenska nationella dräkten var utformad för att avskräcka svenskar från att efterlikna de extravaganta europeiska moderna från 1700-talet.

Trots att folkdräkter idag bärs under nationella helgdagar eller representerar landet utomlands under kulturarvshändelser mestadels, kan betydelsen och intrycket av det utan tvekan erkännas i de kostymer och tillbehör vi bär idag.

”Det finns dolda koder eller icke-verbal kommunikation i dessa kostymer. Om du studerar färgerna, halsdukarnas placering, hattarnas lutning kan du ta reda på om någon har nått giftermål, om de sörjer över en avliden kär och så vidare. Kostymerna

kan berätta mycket för oss. De var på samma sätt som Instagram och Facebook på sin tid”, säger Gregor Hohenberg, fotograf. (källa: <http://nationalclothing.org/europe/320-variety-of-european-folk-costumes-over-250-european-regions-on-one-folk-festival.html>)

Bli modedetektiv. Verksamhetsöversikt

Denna övning syftar till att främja studenter att titta djupare in i symbolerna för material, färger och mönster i folkdräkten, upptäcka gemenskap med de andra europeiska länderna och avslöja dess inflytande till det samt att försöka hitta sina reflektioner i den moderna kläderna .

Genom att studera nationella kostymer i deras land, grannländer och andra europeiska länder kommer studenterna att ha möjlighet att få tillgång till deras likheter och skillnader, historiska omständigheter som kan ha påverkat deras omvandling, symbolik för material, färger och mönster och deras reflektioner på modernt sätt . Studenter kommer att kunna svara på frågorna under den föreslagna aktiviteten, också fördjupa sin kunskap om nationaldräkt som kulturarv och utveckla några entreprenörsidéer.

Allmänna mål:

- Att främja medvetenheten om nationaldräkten
- För att främja lära känna nationella dräkter i europeiska länder
- Att hitta de historiska förbindelserna mellan olika länder

Aktiviteten kan tillämpas för VET-studenter på olika program under ämnet relaterat till # (inter) nationella traditioner, # främmande språk, #textil, #ICT, # mode, #art, # etik.

Beskrivande aktivitetsblad

1: a aktiviteten "Nationella färger"

Resurser: Nätverk, dator, anteckningsbok

Be eleverna studera landets dräkt (färger, material, mönster) i landet, även grannländerna (använd källorna i resursavsnittet). Uppgift kan implementeras i grupparbete eller kan utses individuellt. Under aktiviteten bör eleverna försöka:

- hitta likheter/skillnader mellan länderna,
- reflektera över eventuella historiska fakta som kan ha inflytande på det.

Resultat av aktiviteten.

Presentation av resultaten i den gemensamt överenskomna formen.

Rekommendationer för läraren:

- Eleverna, som arbetar i gruppen, måste hitta information som krävs, kontrollera tillförlitligheten för den digitala källan (till exempel besöka några liknande källor), sammanfatta den och presentera för klasskamrater. För att verifiera tillförlitligheten för den presenterade informationen kan eleverna få en ytterligare uppgift att tillhandahålla information om källorna som används i sökningen.
- Lärarna bör definiera den längd som har bestämts för informationssökningen enligt elevernas före inresa.
- Klassen bör också besluta om presentationens språk i linje med det lärande ämnet och lektionsmålen som definierats. Studenter kan använda källor på nationella, även engelska eller andra tillgängliga främmande språk.
- Enligt den tillgängliga tiden är det också rimligt att bestämma hur eleverna ska illustrera sina resultat - muntligt tal, skriftligt uppsats, illustrerat med bilder, presentation (Power Point, Prezi, Canva eller liknande program).
- Leda grupparbetet för att involvera det i alla grannländer och se till att eleverna kommer att dela annan tillgänglig information under presentationsstadiet.

Efter gruppresentationen rekommenderar vi att du organiserar klassdiskussioner om följande frågor:

- Vilka är de mest populära färgerna i de europeiska ländernas nationella dräkter?
- Återspeglar de samma symbolik?

- Vilka är de mest populära mönstren i de europeiska ländernas nationella dräkter?
- Återspeglar de samma symbolik?
- Vad kan påverka det?
- Vilka är skillnaderna/likheterna mellan länderna medan man bibehåller traditionen för att dra på sig nationaldräkten?
- Vilka historiska fakta kan påverka det?

Denna aktivitet bör hjälpa studenter att bredda sina kunskaper om nationella dräkter i europeiska länder, främja medvetenheten om den nationella dräkten, hjälpa till att hitta samband mellan olika länder och identifiera historisk omvandling av de olika nationella kostymerna och utveckla dessa nyckelkompetenser:

Läskunnighetskompetens/Flerspråkig kompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att skilja och använda olika typer av källor, för att söka efter, samla in och bearbeta information;
- identifiera, förstå, tolka fakta och åsikter i skriftlig och muntlig form;
- att använda visuella och digitala material över olika discipliner och sammanhang, på ett nationellt och främmande språk, genom att integrera en historisk dimension och befintliga interkulturella kompetenser;
- att formulera och uttrycka fynd och argument på ett övertygande sätt som är lämpligt för sammanhanget.

Digital kompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att ta en kritisk inställning till giltighet, tillförlitlighet och påverkan av information och data som görs tillgängliga med digitala medel;
- att använda digital teknik för att stödja dem mot uppsatta mål;
- att använda digital teknik för att stödja personliga, sociala eller kommersiella mål.

Medborgarskapskompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att kritiskt reflektera över de viktigaste utvecklingen i nationell, europeisk och världshistoria;
- att tillämpa kunskap om europeisk integration såväl som mångfald och kulturella identiteter i Europa och världen;
- förstå de multikulturella och socioekonomiska dimensionerna i europeiska samhällen;
- att tillämpa kunskap om grundläggande begrepp och fenomen relaterade till individer, grupper, arbetsorganisationer, samhälle, ekonomi och kultur.

Utvärderingen av aktiviteterna i detta steg:

Baserat på uppgifterna för denna aktivitet föreslår vi ett antal bedömningskriterier som kan vara tillämpliga under detta skede.

1. Bedömning i förhållande till kraven för det aktuella ämnet (Främmande språk: förståelse av skriftlig text på främmande språk, förmåga att presentera information på engelska. Dekor: förmåga att känna igen olika nationella kläder och/eller mönster).

2. Detta steg av uppgiften kunde också utvärderas med fokus på: elevernas engagemang i aktiviteten, förståelse av uppgiften och engagemang i den, tillämpa kunskaper och tillhandahålla motiverad presentation av sina resultat. Huvudkriterierna för en sådan grupp (individuell) utvärdering av arbetsuppgifter bör presenteras för klassen:

- forskningens omfattning;
- identifiering av nödvändig information/specifitet hos den;
- tydlig struktur för de presenterade resultaten;
- förmåga att arbeta i grupp (individuellt), komma överens, organisera och presentera gruppens (individuella) arbetsresultat;
- kreativitet i presentationen av fynd;
- förmåga att uttrycka åsikt, kunskap och uppfattningar på respektive sätt.

3. Användning/förfining av färdigheter som tillskrivs specifika nyckelkompetensområden under denna övning också förmåga att tillämpa för- och förvärvad kunskap om olika ämnen:

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till kompetens/kompetens:

- flera källor har använts, de har kartlagts och använts för att formulera slutsatser;
- fakta och åsikter från olika författare användes för att dra slutsatser;
- kunskap om historia och kultur för att hitta information och dra slutsatser tillämpades;
- informationen hittades och sammanfattas presenteras på ett motiverat och representativt sätt.

Rekommenderad utvärdering av färdigheterna relaterade till den digitala kompetensen

- digitala källor för att hitta nödvändig information följaktligen användes på ett korrekt sätt;
- en rad samtida digitala metoder för att bereda det erforderliga resultatet användes;
- informationskällorna utvärderades med den kritiska metoden.

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till medborgarskapskompetensen

- kunskapen om utvecklingen av den nationella dräkten i samband med den nationella, europeiska och världshistorien visades;

- kunskap om europeisk integration såväl som mångfald och kulturella identiteter som förmedlas i olika nationella dräkter visades;
- kunskap om de multikulturella och socioekonomiska dimensionerna i europeiska samhällen tillämpades.
- grundläggande begrepp och fenomen relaterade till individer, grupper, nationer och kultur återspeglades.

2: a aktivitet "Hitta väskan"

Bjud in klassen, uppdelad i heterogena grupper (eller uppgifter kan implementeras individuellt) för att surfa på den globala marknadsplatsen www.etsy.com och hitta väskor, som återspeglar detaljerna i nationaldräkten (identifiera motiven för det specifika landet/regionen). Grupper måste jämföra minst 5 av dem och fylla i tabellen nedan.

Varje grupp av studenter (individer) måste diskutera, komma överens och presentera resultaten som identifierar motiv för nationella dräkter i de moderna handväskorna. Vi rekommenderar eleverna att ge några fotoexempel på nationaldräkter och detaljer från deras nuvarande handväskor. Försök att beräkna primarkostnaden för en av de presenterade artiklarna.

Objekt (bild)	Pris	Material	Likhet med nationaldräkten (land), foto	Detaljer (mönster/material/färger, annat)

Resultat av aktiviteten.

Tabellen fylldes på rätt sätt.

Denna aktivitet bör hjälpa studenter att bredda sina kunskaper om särdragen i de traditionella mönstren i olika europeiska länder, utsätta studenter för möjligheten att tillämpa denna kunskap för företagande mål, och också utveckla dessa nyckelkompetenser:

Läs-och-skrivkunnighet kompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att skilja och använda olika typer av källor, för att söka efter, samla in och bearbeta information;
- att formulera och uttrycka sina muntliga och skriftliga argument på ett övertygande sätt.

Flerspråkig kompetenskompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att navigera på den globala marknaden med hjälp av de skriftliga engelska instruktionerna;
- muntlig presentation av resultaten (om avtalats på engelska).

Digital kompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att använda och filtrera digitalt innehåll;
- att skapa ett digitalt innehåll.

Personligt, socialt och lärande att lära sig kompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- identifiera uppgifternas mål/resultat och målmedvetet arbete mot den;
- att fokusera, hantera komplexitet för att nå överenskomna resultat i den överenskomna tidsramen;
- att välja och använda lämpliga verktyg för en speciell problematisk situation.

Entreprenörskapskompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- att arbeta både som individ och i samarbete i team, för att mobilisera tillgängliga resurser;
- att definiera de kriterier som är nödvändiga för beslutsfattande på individ- och (eller) gruppnivå;
- att arbeta kreativt mot önskat resultat.

Kulturell medvetenhet och uttryckskompetens genom att utveckla sina färdigheter:

- förstå hur kulturella betydelser kreativt uttrycks och kommuniceras i olika konst;
- att tillämpa kunskap om europeiska kulturer, historia och nationell dräkt.

Utvärderingen av detta steg:

Baserat på uppgifterna för denna aktivitet föreslår vi ett antal bedömningskriterier som kan vara tillämpliga under detta skede.

1. Bedömning i förhållande till kraven för det aktuella ämnet (Ekonomisk: förmåga att beräkna primakostnaden för en av artiklarna, Dekor: förmågan att känna igen ornament som är specifika för olika EU/världsländer)

2. Bedömning enligt tvärvetenskaplig strategi:

- tillämpning av den kunskap som erhållits under undersökningen av nationella dräkter (steg 1);
- tillämpning av förvärvade tvärvetenskapliga kunskaper.

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till läskunnighetskompetens/flerspråkig kompetens:

- informationen på den globala marknaden www.etsy.com hittades och uppfattades på ett korrekt sätt;
- flera källor har använts, de har kartlagts och använts för att formulera slutsatser;
- informationen hittades och sammanfattas presenteras på ett motiverat och representativt sätt.

Rekommenderad utvärdering av färdigheterna relaterade till den digitala kompetensen:

- lämpliga resurser, inklusive tillförlitlighet, som används för att fylla tabellen;
- tabellen är korrekt ifylld.

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till den personliga, sociala och inlärningskompetensen:

- målmedvetet arbete mot målen för uppgiften/fullständigheten av resultatet visades;
- resultaten upprättade inom den överenskomna tidsramen;
- lämpliga verktyg valdes för att genomföra uppgiften.

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till entreprenörskapskompetensen:

- de tillgängliga resurserna inom gruppen utnyttjades korrekt;
- studenterna kunde identifiera nödvändiga resurser för att producera handväskan.

Rekommenderad utvärdering av färdigheter relaterade till kulturell medvetenhet och uttryckskompetens:

- detaljer om olika europeiska nationella dräkter identifierades;
- korrekt tillämpning av kunskap om europeiska kulturer, historia och nationell dräkt uttrycktes under uppgiften.

Videolänkar för att utforska ämnet

- [Europeade festival, firar europeisk folkkultur](#)
- [Museerna i nationaldräkten i Europa](#)
- [Traditionella kläder från europeiska länder](#)